Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0313

Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) konkursside puudulik korraldus

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2025. aasta resolutsioon Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) konkursside puuduliku korralduse kohta (2025/2880(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 227,

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artiklit 41 igaühe õiguse kohta heale haldusele,

– võttes arvesse ELi kodaniku esitatud petitsiooni nr 0525/2025 väidetavate korralduslike probleemide kohta Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) konkurssidel,

– võttes arvesse kodukorra artikli 233 lõiget 2,

A. arvestades, et EPSO vastutab kõigi ELi institutsioonide, organite ja asutuste töötajate valimise eest ning peab järgima professionaalsuse, erapooletuse ja läbipaistvuse kõrgeimaid standardeid;

B. arvestades, et ELi institutsioonide demokraatlik legitiimsus ja tõhusus põhineb väga pädeval, sõltumatul ja mitmekeelsel ELi avaliku halduse teenistusel, mis on kõigile ELi kodanikele võimalikult objektiivselt võrdselt ligipääsetav;

C. arvestades, et petitsioonis nr 0525/2025 väljendatakse tõsist muret EPSO konkursside korduvate korralduslike ja tehniliste puuduste pärast viimase kahe aasta jooksul, sealhulgas testide ja konkursside tühistamine, testide sagedane uuesti korraldamine, liiga pikad tähtajad ja puudulik suhtlemine kandidaatidega;

D. arvestades, et ka personalikomiteede ja ametiühingute esindajad on korduvalt väljendanud muret EPSO halva toimimise pärast;

E. arvestades, et läbipaistvad ja õiglased töölevõtmise menetlused on äärmiselt olulised, et tagada kõigi ELi kodanike võrdne juurdepääs ja

säilitada üldsuse usaldus ELi institutsioonide vastu;

F. arvestades, et petitsiooni esitaja ja teised mõjutatud kandidaadid on teatanud märkimisväärsest vaimsest stressist ja usalduse kaotusest ELi töölevõtmisprotsessi õigluse ja usaldusväärsuse vastu;

G. arvestades, et kandidaadid kulutavad EPSO eksamiteks valmistumiseks märkimisväärselt aega ja rahalisi vahendeid;

H. arvestades, et Euroopa Ombudsman on mitmes eraldi uurimises[1] jõudnud järeldusele, et EPSO pani toime haldusomavoli kandidaatide kaebuste käsitlemisel, mis puudutasid eelkõige kaugtestimise menetlusi, platvormi puudusi ja ebajärjekindlat teabevahetust seoses tehniliste probleemidega, sealhulgas juhtumi puhul, kus äsja sünnitanud ema seati ebasoodsasse olukorda;

I. arvestades, et Euroopa Ombudsman on kritiseerinud EPSOt paindumatuse, vastuoluliste juhiste, põhjendamatute otsuste ja nõuetekohaste kaebuste tagasilükkamise pärast, isegi kui kandidaadid olid järginud ametlikke suuniseid probleemidest teatamiseks;

J. arvestades, et ombudsman on teinud EPSO-le mitmeid ettepanekuid[2] testide tegemise parandamiseks, sealhulgas kandidaatidele võimaluse andmine sooritada teste füüsilistes testimiskeskustes, selge ja põhjaliku teabe andmine selle kohta, kuidas kaebust esitada ning kaebuste parem käsitlemine;

---

1 Euroopa Ombudsmani 8. juuli 2024. aasta otsus selle kohta, kuidas Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) käsitles kaebust seoses kaugtestidega valikumenetluse EPSO/AST/151/22-3 raames; Euroopa Ombudsmani 8. juuli 2024. aasta otsus selle kohta, kuidas Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) käsitles kaebust seoses tehniliste probleemidega valikumenetluses (EPSO/AST155/22 – operatiivjulgeoleku valdkonna assistendid); Euroopa Ombudsmani 8. juuli 2024. aasta otsus selle kohta, kuidas Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) käsitles kaebust selle kohta, et kaugtesti järelevalve ei olnud kättesaadav ELi töötajate valikumenetluses EPSO/AD/398/2; Euroopa Ombudsmani 21. juuni 2024. aasta otsus selle kohta, kuidas Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) käsitles kaebust seoses tehniliste raskustega, mis tekkisid kaugtestimisel noorte spetsialistide programmi valikumenetluse raames; Euroopa Ombudsmani 12. detsembri 2024. aasta otsus selle kohta, kuidas Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) jättis kandidaadi välja ELi töötajate valikumenetlusest (EPSO/AST/151/22).

2 Euroopa Ombudsmani 22. jaanuari 2024. aasta otsus omaalgatusliku uurimise kohta, mis käsitleb kaugtestide kasutamist Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) poolt valikumenetlustes ELi ametnike töölevõtmiseks.

K. arvestades, et Euroopa Kontrollikoja eriaruande[3] kohaselt kuulutati ajavahemikul 2019–2023 EPSO konkursse välja 35 % vähem ja neid viidi lõpule 38 % vähem kui eelnenud viiel aastal, mille tulemusel vähenes töölevõtmiseks valmis olevate kandidaatide arv ja seejärel suurenes märkimisväärselt alalistel ametikohtadel töötavate ajutiste töötajate arv (192 % komisjonis, 256 % nõukogus ja 89 % Euroopa Parlamendis);

L. arvestades, et ajutiste töötajate üha sagedasem kasutamine seab kahtluse alla ELi institutsioonide pühendumuse sõltumatule ELi avalikule teenistusele, kus töölevõtmine toimub avatud viisil ja töölevõtmise protsessid on laialdaselt reklaamitud avalike konkursside kaudu kõigile ELi kodanikele ligipääsetavad;

M. arvestades, et viimane üldadministraatorite konkurss korraldati pikka aega tagasi, 2019. aastal; arvestades, et uut konkurssi on juba mitu korda edasi lükatud;

N. arvestades, et Euroopa Liidu Kohus otsustas 2023. aastal[4], et EPSO piirangud teise keele valikule teatavatel konkurssidel olid ebaseaduslikud, leides, et komisjon ei olnud piisavalt põhjendanud valikuvõimaluste piiramist inglise, prantsuse ja saksa keelega, diskrimineerides seega kandidaate liikmesriikidest, kus ükski neist keeltest ei ole kõige levinum;

O. arvestades, et kuigi ELi avalikus teenistuses võib olla vaja mitut töökeelt, peaksid töölevõtmise menetlused laskma kandidaatidel valida keelekombinatsioone, mis võimaldavad neil töölevõtmismenetluse eri etappides kõige paremini oma pädevust väljendada;

P. arvestades, et EPSO on kasutusele võtnud testid kõigis ELi 24 ametlikus keeles ning vastutab testiküsimuste kvaliteedi ja selguse eest kõigis keeltes, milles eksameid pakutakse, kuid mõnes pakutavas keeles on testide kvaliteet endiselt erinev;

Q. arvestades, et Euroopa Andmekaitseinspektor jõudis oma 25. aprilli 2023. aasta auditiaruandes (EPSO väliste teenuseosutajate kaudu korraldatavate kaugjälgimisega testide kohta) järeldusele, et kaugtestimine muudab põhjalikult isikuandmete töötlemist avalikel konkurssidel ning mõjutab rohkem õigust eraelu puutumatusele ja kandidaatide isikuandmete kaitsele; arvestades, et andmekaitseinspektor soovitas EPSO-l kaugtestimise peatada ja selle kasutamist hoolikalt hinnata, kuna EPSO ei olnud mõõtnud täieliku

---

[3] Euroopa Kontrollikoja eriaruanne 24/2024: ELi avalik teenistus – Tööhõiveraamistik on paindlik, kuid seda ei kasutata piisavalt, et parandada tööjõu haldamist, 7. november 2024.

[4] Euroopa Kohtu 16. veebruari 2023. aasta kohtuotsus, Euroopa Komisjon *vs.* Itaalia Vabariik, C-623/20 P, ECLI:EU:C:2023:97.

kaugtestimise tulemuslikkust võrreldes kohapealsete testidega;

R. arvestades, et halvasti toimiv EPSO kahjustab tõsiselt ELi valikumenetluste usaldusväärsust ja mainet, kahjustades seeläbi kogu ELi avaliku teenistuse mainet;

S. arvestades, et COVID-19 pandeemia tõi kaasa EPSO testimisviiside muutmise, sealhulgas kaugtestide kasutuselevõtmise, kuid ombudsmani 22. jaanuari 2024. aasta otsuse kohaselt ei rakendatud neid üleminekuid piisava järelevalve, tehnilise ettevalmistuse ja aruandekohustusega;

T. arvestades, et tõrgeteta rakendamise korral võib kaugtestidel olla märkimisväärne positiivne mõju, kuna need võimaldavad kandidaatidel kogu maailmas, isegi kaugeimates asukohtades, konkurssidele ligi pääseda ning kaob vajadus reisida, mis annab lisaks keskkonnakasu;

U. arvestades, et süsteemi terviklikkuse tagamiseks keerukate meetmetega arvutitestidele tuginemine võib seada kandidaatide eri kategooriad ebasoodsasse olukorda ja tuua kaasa uut liiki diskrimineerimise, mis tuleneb erinevatest arvuti kasutamise oskustest;

V. arvestades, et ELi töölevõtmisprotsessid peaksid olema ligipääsetavad kõigile ELi kodanikele, olenemata EPSO eelarvepiirangutest;

W. arvestades, et paljud kandidaadid on väljendanud muret asjakohastele ja usaldusväärsetele IT-vahenditele ja -seadmetele, sealhulgas kaugtestimiseks vajalikule ekraanipõhisele märkmikule ja kalkulaatorile ligipääsu puudumise ning kohapealsete testimiskeskuste puudumise pärast, mis võiksid tagada kontrollituma, standardsema ja õiglasema eksamikeskkonna; arvestades, et nõuetekohase haldamise korral võivad digivahendid suurendada töölevõtmise protsessi ligipääsetavust, kaasatust ja kestlikkust, kuid selleks on vaja töökindlat taristut, järelevalvet ja tuge kandidaatidele; arvestades, et EPSO peaks vastama kõigile kaebustele ja neile järgnevatele vaietele;

X. arvestades, et EPSO konkursside arvu vähenemine ning ajutiste ja lepinguliste töötajate töölevõtmise suurenemine on suurendanud ebakindlust ELi institutsioonides, õõnestades sotsiaalse ja kindla tööhõive mudelit, mida EL peaks esindama; arvestades, et liigne tuginemine eraõiguslikele töövõtjatele peamiste avaliku sektori ülesannete puhul, nagu korrapärane ja alaline personali valimine, võib nõrgendada institutsioonilist suveräänsust ja vastutust;

Y. arvestades, et tehniliste tõrgete mõju on ebavõrdne ja mõjutab eelkõige perifeersetest piirkondadest pärit kandidaate või vähemate majandusressurssidega kandidaate, süvendades seeläbi ebavõrdsust;

Z. arvestades, et 2023. aastal mõjutasid mitut spetsialistide konkurssi sellised probleemid nagu testimisvoorude tühistamine või uuesti korraldamine;

AA. arvestades, et paljud kandidaadid on teatanud ka EPSO uue konkurssidel kandideerimise süsteemi Single Candidate Portal IT-alastest tehnilistest probleemidest;

1. mõistab teravalt hukka viimase kahe aasta jooksul EPSO toimimises esinenud korduvad tehnilised, korralduslikud ja menetluslikud puudused, millel on olnud märkimisväärne mõju kodanike usaldusele ELi töölevõtmisprotsessi vastu; on kindlalt veendunud, et EPSO peaks seadma prioriteediks kõigi tõsiste puuduste kõrvaldamise valikumenetluse korraldamisel, et vältida edasist tõsist kahju oma kavandatud rollile, milleks on tagada ELi institutsioonidele võimalikult võimekas, tulemuslik ja sõltumatu töötajaskond, kes on tööle võetud liidu liikmesriikide kodanike hulgast võimalikult laialt geograafiliselt alalt;

2. rõhutab tungivat vajadust taastada EPSO valikumenetluste terviklikkus, läbipaistvus, vastutus ja prognoositavus, et heastada ELi institutsioonidele tekitatud mainekahju, tagada ELi avaliku teenistuse nõuetekohane toimimine ja kindlustada kõigi liikmesriikide kandidaatide võrdne kohtlemine;

3. tõdeb, et kandidaadid pühendavad valikumenetluste ettevalmistamiseks ja lõpuleviimiseks märkimisväärselt jõupingutusi, aega ja ressursse, sageli oma töö- ja eraelu arvelt; väljendab rahulolematust selle üle, et EPSO konkursside korralduslikud probleemid avaldavad negatiivset mõju kandidaatide psühholoogilisele heaolule ning nende rahalisele ja isiklikule olukorrale, mis on tingitud valikuprotsessi mitmesugustest puudustest, nagu korduvad tühistamised või liigne tuginemine digitehnoloogiale ja tehisintellekti lahendustele ilma asjakohase inimjärelevalveta;

4. kutsub komisjoni üles viima Euroopa Ombudsmani ja sõltumatute ekspertide kaasabil läbi EPSO juhtimise, süsteemide, allhangete ja menetluste põhjaliku, läbipaistva ja sõltumatu hindamise, eelkõige seoses kaugtestimise rakendamise, selle tehnoloogilise teostatavuse, liigse välistele töövõtjatele, sealhulgas väljaspool ELi asuvate serveritega platvorme kasutavatele töövõtjatele tuginemise, kandidaatide kaebuste käsitlemise ja kommunikatsioonitavadega, et tegeleda EPSO haldusomavoli põhjustega ja taastada usaldus ELi töölevõtmisprotsessi vastu;

5. nõuab tungivalt, et EPSO võtaks paralleelselt kaugtestimisega uuesti kasutusele EPSO poolt sertifitseeritud testimisruumid, mis oleksid kandidaatidele kättesaadavad ja annaksid neile võimaluse valida oma eelistatud testimisviis, tagades õiglased ja ühtsed

testimistingimused, võrdsed võimalused ja kaasavuse; tuletab meelde, et varem EPSO testimiskeskustes korraldatud testidel ei esinenud nii palju tehnilisi probleeme;

6. nõuab tungivalt, et EPSO vaataks läbi oma testimismeetodid, et muuta need kasutajasõbralikuks, ning kehtestaks süsteemi, mille puhul pädevad töötajad teevad protsessi igas etapis digitehnoloogia ja tehisintellekti üle inimjärelevalvet ja -kontrolli; rõhutab vajadust luua süsteem, mis põhineb maksimaalsel läbipaistvusel ja täielikul aruandekohustusel kõigi valikumenetluses osalevate töötajate, sealhulgas EPSO juhtkonna puhul; lükkab tagasi kõik katsed delegeerida automatiseeritud süsteemidele otsuseid, mis mõjutavad kandidaatide põhiõigusi, kuna need peavad jääma demokraatliku kontrolli all olevate kvalifitseeritud ametiisikute vastutusalasse;

7. rõhutab, et EPSO vastutab keelelise kvaliteedi ja selguse eest kõigi testides kasutusel oleva 24 keele puhul ning et EPSO peab sellega seoses kiiresti kõrvaldama puudused; mõistab teravalt hukka muudes ELi ametlikes keeltes kui inglise või prantsuse keel korraldatavate teise keele suuliste eksamite ebapiisava kvaliteedi ja järjepidevuse puudumise, rõhutades, et see tava kujutab endast struktuurset ebasoodsat olukorda kandidaatide jaoks, kes valivad muud ELi ametlikud keeled peale inglise või prantsuse keele, ning õõnestab mitmekeelsust, võrdset kohtlemist ja õiglust ELi töölevõtmismenetlustes;

8. kritiseerib praegust eksamisüsteemi, mille kohaselt tuleb kandidaate kõigepealt hinnata arvutipõhise testi abil, enne kui nad saavad tõendada valdkonnapõhiseid teadmisi, millega kaasneb oht, et konkreetsete ametikohtade jaoks kvalifitseeritud kandidaadid filtreeritakse välja;

9. kutsub EPSOt üles tagama puuetega inimestele, sealhulgas õpiraskustega ja neurodivergentsetele inimestele võrdse juurdepääsu testimis- ja töölevõtmismenetlustele, et võtta arvesse nende erivajadusi lõppeesmärgiga vältida igasugust diskrimineerimist või ebasoodsat olukorda ning tagada puuetega inimestele tõeline ligipääs ELi avalikule teenistusele; märgib, et EPSO on võtnud kohustuse pakkuda mõistlikke abinõusid kandidaatidele, kellel on nende puude või tervisliku seisundi tõttu erivajadused, ning rõhutab, et hindamisprotsess peab olema läbipaistev ja selle suhtes võib kohaldada apellatsioonimenetlust;

10. kutsub EPSOt üles kasutama süstemaatilisi anonüümseid testimisjärgseid uuringuid, kasutades ELi turvatud platvormi ja struktureeritud konsultatsioone, et valikumenetlusi pidevalt täiustada ja lahendada korduvad probleemid; kutsub EPSOt üles lisama selle tagasiside analüüsi oma aastaaruandesse koos iga-aastase statistikaga kandideerimisavalduste, testimisele lubatud ja edukate kandidaatide kohta riikide kaupa, et teha kindlaks ja

korrigeerida tasakaalustamatust;

11. soovitab, et EPSO kontaktpunkti tõhustataks mitmekeelsuse suutlikkusega ja laiendataks selle kättesaadavust, et kontaktpunkt abistaks kandidaate asutusesiseselt ja reaalajas testide ajal ja pärast neid, seejuures tuleks erilist tähelepanu pöörata ligipääsetavusele ja kaasamisele;

12. võtab teadmiseks EPSO kandidaatide testimisega seotud kaebuste lahendamise poliitika kui vahendi, mille abil selgitatakse, kuidas EPSO kaebusi käsitleb; kutsub EPSOt üles seda poliitikat parandama, et koostada ja rakendada kandidaatide õiguste harta, milles määratakse kindlaks valikumenetluse kõigi etappide ja aspektidega seotud selged õigused, kohustused, kaebuste esitamise kord ja õiguskaitsemehhanismid, sealhulgas kohustus vastata kaebustele võimalikult kiiresti, läbipaistval ja kandidaadisõbralikul viisil ning võimalus, et kaebuse vaatab läbi sõltumatu apellatsiooniorgan; rõhutab, et vaja on kaasavaid, ligipääsetavaid ja kiireid kaebe- ja edasikaebemenetlusi, mis võimaldavad kandidaate reaalajas ja ilma väliste töövõtjate abita mitmekeelselt abistada, sealhulgas olukordades, kus kandidaadid seisavad vahetult enne testimise algust või selle ajal silmitsi tagasilükkamise või takistustega põhjustel, mis võivad tuleneda tehisintellektil põhinevast identiteedikontrollist või probleemidest seoses kandidaatide ümbrusega kaugtestimisel;

13. kutsub EPSOt üles töötama välja läbipaistva ja tervikliku kommunikatsioonipoliitika, sealhulgas selge ja usaldusväärse konkursi ajakava iga etapi jaoks, ning ennetavalt ajakohastama teavet mitme ametliku kanali kaudu seoses ajakava, tehniliste vahejuhtumite ja parandusmeetmetega; märgib rahulolematult, et puudub standardne ajakava, mille kohaselt kandidaadid pärast eksami sooritamist oma tulemused kätte saaksid;

14. kutsub EPSO juhtkonda üles konsulteerima õigeaegselt ja sisuliselt EPSO haldusnõukoguga ning alustama tulemuslikumat ja otsesemat dialoogi ELi institutsioonide töötajaid esindavate organitega ning konsulteerima nendega üldise valikuprotsessi võimalike paranduste üle, pöörates erilist tähelepanu testimisele ja kandidaatidega suhtlemisele;

15. kutsub EPSOt üles tagama CASTi (lepinguliste töötajate valikuvahend) testidele kutsutud kandidaatide nimekirja koostamisel kasutatavate kriteeriumide läbipaistvuse; palub EPSO-l anda oma veebisaidil selget teavet eelseisvate CASTi eksamite kuupäevade kohta, teatades nendest mõistliku aja jooksul ette;

16. märgib, et eraettevõtted pakuvad EPSO konkurssideks ettevalmistamise kursusi kandidaatide jaoks ülikõrge hinnaga, kuna EPSO ei ole teinud kättesaadavaks piisavalt testisimulatsioone ja

harjutusülesandeid; ergutab EPSOt investeerima parematesse testimiseelsetesse simulatsioonivahenditesse ja harjutusplatvormidesse, et kandidaadid saaksid süsteemiga tutvuda ja vähendada tehnilist ärevust; rõhutab vajadust anda üksikasjalikumaid selgitusi selle kohta, kuidas teste ja harjutusi hinnatakse;

17. ergutab eelarvekontrollikomisjoni pidevalt jälgima EPSO toimimise tehnilisi, organisatsioonilisi ja menetluslikke puudusi, mis on käesolevas resolutsioonis välja toodud, komisjoni iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise hindamisel;

18. soovitab EPSO töötajaid ja testimise järelevalvajaid korrapäraselt koolitada, et tagada järjepidevad ja kandidaatidega arvestavad tavad konkursitsüklite kõigis etappides; taunib standardsete vastuste kasutamist kandidaatide tõstatatud konkreetsete kaebuste ja probleemide korral; mõistab teravalt hukka tava kasutada kandidaatide profiilide lõplikul hindamisel standardväiteid, kui kandidaate ei peeta konkreetsetele nõuetele vastavaks;

19. palub komisjonil pakkuda välja sobivad ja õiglased lahendused kandidaatidele, keda testimiste tühistamine, IT-probleemid või menetluslikud viivitused otseselt mõjutavad, näiteks paindlikud ja kiired uue testimise võimalused;

20. on seisukohal, et kasvav sõltuvus ajutistest töötajatest ja lühiajalistest lepingutest ELi institutsioonides on samuti EPSO ebatõhususe otsene tagajärg ning see võib kahjustada ELi avaliku teenistuse tööhõive vajalikku stabiilsust ja kvaliteeti; nõuab kiireloomulisi meetmeid selle suundumuse muutmiseks ning inimväärsete ja kindlate töötingimuste tagamiseks;

21. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile kuue kuu jooksul alates käesoleva resolutsiooni vastuvõtmisest aruande nõutud reformide, sealhulgas võrdlusaluste ja tulemusnäitajate rakendamise kohta;

22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa Personalivaliku Ametile.